

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov - 2023 [NEW COURSE]
Income Tax Law and Practice - 1(Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ શ્રી ધવલનું તા. 31-3-2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફાનુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

(૨૦)

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	2,42,000	છેવટનો સ્ટોક	3,15,000
ખરીદી	8,00,000	મકાનભાડું	14,000
પગાર	1,98,000	વેચાણ	15,02,000
ચંત્રનો ઘસારો	25,000	ઘાલખાધ પરત	20,000
મૂડીનું વ્યાજ	20,000		
ઘાલખાધ અનામત	19,000		
આવકવેરો	18,000		
જાહેરાત ખર્ચ	26,000		
દાન	16,000		
ચોખ્ખો નફો	4,87,000		
	18,51,000		18,51,000

⇒ વધારાની માહિતી:-

1. શરૂઆતનો સ્ટોક તેની પડતર કરતાં 5% વધુ કિંમતે અને છેવટનો સ્ટોક તેની પડતર કરતાં 10% વધુ કિંમતે દર્શાવેલ છે.
 2. ચંત્રનો માન્ય ઘસારો રૂ. 7,500 છે.
 3. રાજકીય પક્ષની માલિકીના વર્તમાનપત્રમાં ધંધાની આપેલી જાહેરાત રૂ. 15,000 નો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ જાહેરાત ખર્ચમાં થયેલ છે.
 4. મોટરની શરૂઆતની બાકી તા. 1-4-'22ના રોજ રૂ. 1,20,000 હતી. 15% ઘસારો મજરે મળે છે. ધંધા માટે મોટરનો વપરાશ 2/3 ગણવો.
 5. રૂ. 19,000ની કિંમતનો માલ રૂ. 14,000 માં ખરીદેલ તે ઘર-વપરાશ માટે લઈ ગયેલા, તેનો સમાવેશ વેચાણમાં રૂ. 25,000 તરીકે કરેલ છે.
 6. ઉપર જણાવેલ ઘાલખાધ પરત પૈકી રૂ. 10,000 ભૂતકાળમાં નામંજૂર થયેલ છે.
- ⇒ ઉપરની વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ 2023-'24 માટે ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ શ્રી વરુણ ડૉક્ટર તરીકે સ્વતંત્ર પ્રેક્ટિસ કરે છે. નીચે આપેલ તા. ૩૧-૩-૨૦૨૩ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના રોકડ ખાતા ઉપરથી ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક અને કલમ ૮૦ C હેઠળ મળવા પાત્ર કપાતની ગણતરી કરો.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
બાકી આગળ લાવ્યા	1,05,500	હોસ્પિટલનું ભાડું	3,08,000
ઓપરેશન થિયેટરના ભાડાની આવક	2,40,000	હોસ્પિટલ ખર્ચ	6,50,000
કન્સલ્ટિંગ ફી	20,24,000	જીવનવીમા પ્રીમિયમ	6,000
દર્દી પાસેથી મળેલ ભેટ	40,000	પબ્લિક પ્રોવિડન્સ ફંડમાં રોકાણ	60,000
વર્ષગાંઠ નિમિત્તે સગા-સંબંધી		આગના વીમાનું પ્રીમિયમ	
પાસેથી મળેલ ભેટ	7,000	હોસ્પિટલ	20,000
દવાઓનું વેચાણ	2,40,000	રહેઠાણ	10,000
સર્જિકલ સાધનોનું વેચાણ(સ્કેપ)	20,000	મ્યુનિસિપલ વેરા	
બેન્ક વ્યાજ	4,400	હોસ્પિટલ	10,000
થાપણો પર વ્યાજ	3,000	રહેઠાણ	6,000
		ઉપાડ	60,000
		દવાની ખરીદી	2,20,000
		સર્જિકલ સાધનોની ખરીદી	
		(તા. 1/1/'23)	9,50,000
		વાહન ખર્ચ (અંગત)	40,000
		બા. આ. લઈ ગયા	3,43,900
	26,83,900		26,83,900

⇒ વધારાની માહિતી:-

- તેમણે મેડિકલ કોલેજોમાંથી વેતન રૂ. 1,12,000 મેળવેલ છે.
- સર્જિકલ સાધનોની શરૂઆતની ઘસારાબાદ કિંમત રૂ. 1,50,000 હતી. ઘસારાનો દર 25% છે.
- દવાઓનો શરૂઆતનો અને આખરનો સ્ટોક અનુક્રમે રૂ. 70,000 અને રૂ. 90,000 હતો.

પ્રશ્ન.૨ રાજ સુરતમાં વિશિષ્ટ કર્મચારી છે. આકારણી વર્ષ 2023-'24 ની નીચેની વિગતો પરથી કરપાત્ર પગારની (૨૦) આવક, કુલ આવકની અને કલમ 80 સીની કપાતની ગણતરી કરો.

(1) તેઓ તા. 1-1-2016ના રોજ રૂ. 30,000 - 2,000 - 42,000 - 3,000 - 60,000ના ગ્રેડમાં નોકરીમાં જોડાયા.

(2) મોંઘવારી ભથ્થું મૂળ પગારના 30%

(3) બોનસ રૂ. 50,000

(4) મનોરંજન ભથ્થું દર મહિને રૂ. 2,000

(5) ટ્રાન્સપોર્ટ ભથ્થું દર મહિને રૂ. 1,800

(6) ત્રણ બાળકો માટે શિક્ષણ ભથ્થું રૂ. 8,400 અને એક બાળક માટે હોસ્ટેલ ભથ્થું રૂ. 8,600.

(7) માન્ય પ્રોવિડન્સ ફંડમાં તેઓ મૂળ પગારના 13% ફાળો આપે છે. કંપની પણ તેટલો જ ફાળો આપે છે.

(8) માન્ય પ્રોવિડન્સ ફંડમાં 15% લેખે જમા થયેલ વાર્ષિક વ્યાજ રૂ. 15,000

(9) મેડિકલ ભથ્થું દર મહિને રૂ. 1,000

(10) ઓફિસ સમય દરમિયાન થયેલ ઈજાનું વળતર રૂ. 50,000 કંપનીએ ચૂકવ્યું.

(11) કુટુંબના સભ્યોની દાકતરી સારવાર અંગે બિલની રકમ રૂ. 20,340 કંપનીએ ચૂકવી છે.

- (12) કંપની દ્વારા તેમને રહેઠાણની સવલત પૂરી પાડવામાં આવી હતી જે અંગે કંપની દર મહિને રૂ. 5,000 ભાડું ચૂકવે છે. કંપનીએ તેમને રૂ. 2,41,900ની કિંમતનું ફર્નિચર પણ પૂરું પાડેલ છે. આ સવલત અંગે તેમના પગારમાંથી દર મહિને રૂ. 2,000 કપાત થાય છે.
- (13) વર્ષ દરમિયાન તેમણે નીચે પ્રમાણેની ચુકવણી કરી છે:
વ્યવસાયવેરો	રૂ. 2,400
જીવન વીમા પ્રીમિયમ	રૂ. 25,000
જાહેર ભવિષ્ય નિધિમાં ફાળો	રૂ. 45,000
હાઉસિંગ લોનની પરત ચુકવણી	રૂ. 30,000
અથવા	

પ્રશ્ન.૨ સુપર કમ્પ્યુટર્સ લિમિટેડના મેનેજર રજની પટેલે તેમની પાછલાં વર્ષ 2022-'23 સાથે સંબંધિત આવકની વિગતો નીચે મુજબ રજૂ કરી છે.

1. મૂળ પગાર માસિક રૂ. 72,000
 2. બોનસ વાર્ષિક રૂ. 60,000
 3. કમિશન વાર્ષિક રૂ. 90,000
 4. મનોરંજન ભથ્થું માસિક રૂ. 1,000
 5. દિલ્હીમાં બિનસજાવટવાળું મકાન સવલત તરીકે મળેલ છે, જેનું વાર્ષિક ભાડું રૂ. 2,40,000 છે.
 6. કંપની તરફથી ઓફિસ તથા અંગત કામ માટે 1,300 ક્યુબિક કેપેસિટીની Ford Ikon ગાડીની સવલત (ફાઈવર સહિત) મળી છે અને તે ગાડી અંગે માલિકે રૂ. 84,000ના ખર્ચા કર્યા છે (જેનો 30% ભાગ અંગત હેતુઓ માટે ઉપયોગ અંગે ગણાય). આ ગાડીનો તેમના કુટુંબના સભ્યો દ્વારા પણ ઉપયોગ થતો હોવાથી કંપનીએ રજનીના પગારમાંથી રૂ.12,000ની રકમ વસૂલ કરેલ છે.
 7. કંપનીએ તેમના વતી ચૂકવેલ વ્યવસાયવેરો રૂ.1,200 અને બાકીના રૂ.1,200 તેમણે પોતે ચૂકવેલ છે.
 8. તા.1-7-2022ના રોજ કંપનીનો સ્થાપના દિવસ હોવાથી કંપની દ્વારા રૂ.34,000ની પડતર કિંમતે નિર્મિત કમ્પ્યુટર તેમને બક્ષિસ તરીકે આપવામાં આવેલ છે.
 9. માલિકનો તેમના માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો રૂ.1,12,320 હતો, જ્યારે રજનીએ તેમાં રૂ. 1,03,680 ફાળવેલ છે.
 10. અન્ય વિગતો:
 1. રજનીએ તેમની પત્નીની જીવન વીમા પોલિસીના વીમા પ્રીમિયમના રૂ.65,000 ભર્યાં છે.
 2. શ્રીમતી રજનીએ પણ તેણીના પતિની જીવન વીમા પોલિસી પર વીમા પ્રીમિયમના રૂ. 10,000 ભર્યાં છે.
 3. રજનીએ પબ્લિક પ્રોવિડન્ટ ફંડ ખાતામાં રૂ.50,000 ડિપોઝિટ કર્યાં છે.
- ⇒ રજનીની પગારની કરપાત્ર આવક, કુલ કરપાત્ર આવક (એવી ધારણા સાથે કે અન્ય તમામ આવકના સાધનોમાંથી કરપાત્ર આવક રૂ.3,01,260 છે.)
- ⇒ ઉપરોક્ત વિગતો પરથી આ. વ. 23-'24 માટે તેમની કરપાત્ર પગારની આવકની ગણતરી કરો.

પ્રશ્ન.૩ પરીન ત્રણ મકાનોની માલિક છે. નીચે જણાવેલ વિગત પરથી આ. વ. ૨૦૨૩-૨૪ માટે મકાન-મિલકતની (૧૫)
કરપાત્ર આવક શોધો:

વિગત	ચશ	જસ	આનંદ
વપરાશ	ભાડે આપેલ	ભાડે આપેલ	સ્વ-વપરાશ
	રૂ.	રૂ.	રૂ.
મ્યુનિસિપલ મૂલ્ય	1,20,000	60,000	7,50,000
વાજબી ભાડું	1,92,000	88,800	--
પ્રમાણિત ભાડું	1,68,000	90,000	--
મળવાપાત્ર ભાડું	2,16,000	96,000	--
વસૂલ નહીં થયેલ ભાડું	18,000	--	--
ખાલી રહ્યાનો સમય	૩ માસ	½ માસ	--
સ્થાનિક વેરા	5%	5,000	10%
મકાન બાંધકામની લોનનું વ્યાજ	(?)	--	43,790

⇒ મકાન- ચશના બાંધકામ માટે તા. ૩૧-૧૨-૧૭ ના રોજ ૧૨%ના દરે રૂ. ૨,૪૦,૦૦૦ ની લોન લીધી.
બાંધકામ તા. ૩૧-૩-૧૯ના રોજ પૂરું થયું. આ લોનની પૂરેપૂરી રકમ તા. ૩૦-૯-૨૨ ના રોજ પરત
કરી હતી.

અથવા

પ્રશ્ન.૩ હર્ષકુમાર ત્રણ મકાનોના માલિક છે. નીચેની માહિતી પરથી આ. વ. ૨૦૨૩-૨૪ માટેની મકાન-મિલકતની
કરપાત્ર આવક નક્કી કરો.

વિગત	મકાન-૧	મકાન-૨	મકાન-૩
વપરાશ	ભાડે આપેલ	સ્વ-વપરાશ	ભાડે આપેલ
વાર્ષિક ભાડું	રૂ. ૪૫,૦૦૦	--	૧,૦૮,૦૦૦
વાજબી ભાડું	રૂ. ૪૫,૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦	૧,૨૬,૦૦૦
મ્યુ. આકારણી	રૂ. ૫૪,૦૦૦	૨,૨૫,૦૦૦	૧,૧૭,૦૦૦
સ્ટાન્ડર્ડ રેન્ટ	રૂ. --	--	૯૦,૦૦૦
માલિકે ચૂકવેલ વેરા	રૂ. ૧,૫૦૦	૨૪,૦૦૦	૩,૦૦૦
ભાડૂઆતે ચૂકવેલ વેરા	રૂ. ૬,૦૦૦	--	૬,૦૦૦
મકાન બાંધકામની લોનનું વ્યાજ :			
(અ) ચાલુ વર્ષનું	રૂ. ૩,૦૦૦	૧૮,૦૦૦	૯,૦૦૦
(બ) મૂડીકૃત (કુલ)	રૂ. ૧૫,૦૦૦	૯૦,૦૦૦	૩૬,૦૦૦
મકાન ખાલી રહ્યાનો સમય	--	--	૧ માસ
મકાનનું બાંધકામ પૂરું થયાનું વર્ષ	૨૦૧૪-૧૫	૨૦૧૮-૧૯	૨૦૨૦-૨૧
વસૂલ નહીં થઈ શકે તેવું ભાડું	રૂ. --	--	૩,૦૦૦

પ્રશ્ન.૪ દેંકનોંધ લખો. (કોઇપણ ત્રણ)

(૧૫)

- આવક પર કરવેરાના હેતુઓ
- કુલ આવક
- રહેઠાણનો દરજ્જો
- કરમુક્ત આવકો (કોઇપણ દસ)
- પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કરવેરા
- આકસ્મિક આવક અને તેના અપવાદો

ENGLISH VERSION

Q.1 Shri Dhaval's Profit and Loss Account for year ended on 31-3-2023:

(20)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Opening stock	2,42,000	By Closing stock	3,15,000
“ Purchases	8,00,000	“ House rent	14,000
“ Salary	1,98,000	“ Sales	15,02,000
“ Depreciation on machinery	25,000	“ Bad debts Return	20,000
“ Interest on capital	20,000		
“ Bad-debt Reserve	19,000		
“ Income tax	18,000		
“ Advertisement expenses	26,000		
“ Donations	16,000		
“ Net Profit	4,87,000		
	18,51,000		18,51,000

⇒ Additional Information:

- Opening stock is valued at 5% more than the cost and Closing stock is valued at 10% more than the cost.
 - The approved depreciation on machinery is Rs. 7,500.
 - The advertisement expenses shown in the above P & L A/c includes Rs.15,000 as advertisement given in the newspaper owned by a political party.
 - The opening balance of Motor on 1-4-'22 was Rs.1,20,000, on which 15% depreciation is allowable. The use of motor for business is 2/3 portion.
 - Goods of market price of Rs.19,000 were purchased at Rs.14,000 and taken for house hold consumption were included in the sales at Rs.25,000.
 - The amount of bad debt return includes Rs.10,000 (which was not allowed in the past).
- ⇒ Find out the taxable income from Business-Profession for the A. Y. 2023-24.

OR

Q.1 Shri Varun is a practicing doctor. From the following Cash Account for the year ended 31-3-2023. Calculate his taxable income from Business or profession and deduction under Sec.80 C.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Opening Balance B/d	1,05,500	By Hospital rent	3,08,000
“ Rent of Operation theatre	2,40,000	“ Hospital expenses	6,50,000
“ Consultation fees	20,24,000	“ Life insurance premium	6,000
“ Gifts received from patients	40,000	“ Investment in P.P.F.	60,000
“ Gifts received from relatives on his birthday	7,000	“ Fire Ins. Premium :	
“ Sales of medicines	2,40,000	Hospital 20,000	
“ Sales of scrapped surgical equipments	20,000	Residence <u>10,000</u>	30,000
“ Bank interest	4,400	“ Municipal Taxes :	
“ Interest on Deposit	3,000	Hospital 10,000	
		Residence <u>6,000</u>	16,000
		“ Drawings	60,000
		“ Purchase of Medicines	2,20,000
		“ Purchase of Surgical Equipments (1-1-'23)	9,50,000
		“ Vehicle expenses(Personal)	40,000
		“ Balance C/F	3,43,900
	26,83,900		26,83,900

⇒ Additional Information:

- He has earned salary of Rs. 1,12,000 from Medical College.
- Opening Balance of surgical equipment's after initial depreciation was Rs. 1,50,000. The rate of Depreciation is 25%.
- Opening stock of medicine was Rs. 70,000 and closing stock was Rs. 90,000.

Q.2 Shri Raj is a specified employee in Surat. Calculate his taxable income of salary, total taxable income and deduction under Sec. 80C from the following particulars for the assessment year 2023-24: (20)

1. He joined in the grade of Rs. 30,000 - 2,000 - 42,000 - 3,000 - 60,000 on 1-1-2016.
2. D. A. 30% of basic salary.
3. Bonus Rs. 50,000
4. Entertainment Allowance Rs. 2,000 per month.
5. Transport Allowance Rs. 1,800 per month.
6. Education Allowance Rs. 8,400 for three children and Hostel Allowance Rs. 8,600 for one child.
7. He contributes in recognised provident fund at 13% of basic salary. The company also contributes an equal amount.
8. Annual Interest credited to recognised provident fund at 15% amounts to Rs. 15,000.
9. Medical Allowance Rs. 1,000 per month.
10. The company has paid Rs. 50,000 for compensation of injuries suffered during the office hours.
11. The company has paid Rs. 20,340 for his family members' medical treatment.
12. He has been provided a residential accommodation for that the Company pays rent of Rs.5,000 per month. The company also provides furniture costing Rs. 2,41,900. The company deducts Rs. 2,000 per month from his salary.
13. During the year he has paid

Professional tax	Rs. 2,400
Life Insurance Premium	Rs. 25,000
Contribution in P.P.F.	Rs. 45,000
Repayment of Housing loan	Rs. 30,000

OR

Q.2 Rajani Patel, a manager of Super Computers Limited, gives the following particulars of his income relevant to the previous year 2022-'23:

1. Basic Salary Rs. 72,000 p.m.
 2. Bonus Rs. 60,000 p.a.
 3. Commission Rs. 90,000 p.a.
 4. Entertainment Allowance Rs. 1,000 p.m.
 5. A rent-free unfurnished house has been provided to him in Delhi; lease rent of the house: Rs.2,40,000 p.a.
 6. The company has provided free use of Ford Ikon 1300cc Car (With Driver) for official as well as personal purposes; expenses are paid by the employer Rs. 84,000 (of which 30% is attributable towards personal use). The car is also being used by the family members of the employee. A sum of Rs. 12,000 is recovered from Rajni for using the car for private purposes.
 7. The company has also paid Rs. 1,200 on account of professional tax on his behalf and the remaining Rs. 1,200 is paid by Rajni.
 8. on 1-7-2022, the company has gifted him a computer manufactured by the company on its Founder's Day to Rajni (cost of the computer to employer being Rs. 34,000).
 9. Employer's contribution towards recognised provident fund Rs.1,12,320 p.a. (contribution of Rajni towards the fund Rs. 1,03,680).
 10. Other details:
 1. Rajni has paid Rs.65,000 as insurance premium on his wife's life insurance policy.
 2. His wife has also paid Rs.10,000 as insurance premium on her husband's life insurance policy.
 3. Rajni has also deposited Rs.50,000 to his public provident fund account.
- ⇒ Determine his Taxable Salary Income, Total Taxable Income (assuming that his taxable income from other heads of incomes was Rs. 3,01,260) for the A. Y. 2023-24.

- Q.3 Parin is the owner of three houses. From the following details, find out the taxable income from house property for the A.Y. 20223 -'24. (15)

Particulars	Yash	Jas	Anand
Usage	Let-out	Let-out	Self-occupied
	Rs.	Rs.	Rs.
Municipal Value	1,20,000	60,000	7,50,000
Fair rent	1,92,000	88,800	--
standard rent	1,68,000	90,000	--
Rent receivable	2,16,000	96,000	--
Un-realised rent	18,000	--	--
Vacancy period	3 months	½ months	--
Local Taxes	5%	5,000	10%
Interest on loan for construction	(?)	--	43790

⇒ On 31-12-'17, a loan of Rs. 2,40,000 was taken at the rate of 12% for the construction of house 'Yash'. The construction was finished on 31-3-'19. Entire loan was repaid on 30-9-'22.

OR

- Q.3 Harshkumar owns three houses. Find out his taxable income of house property for the A.Y. 2023-'24 from the following information.

Particulars	House - 1	House - 2	House - 3
Usage	Let-out	Self-occupied	Let-out
Annual rent	Rs. 45,000	--	1,08,000
Fair rent	Rs. 45,000	1,80,000	1,26,000
Municipal Assessment	Rs. 54,000	2,25,000	1,17,000
Standard rent	Rs. --	--	90,000
Tax paid by owner	Rs. 1,500	24,000	3,000
Tax paid by tenant	Rs. 6,000	--	6,000
Interest on 'Construction loan'			
(A) Current year	Rs. 3,000	18,000	9,000
(B) Capitalised (total)	Rs. 15,000	90,000	36,000
Vacancy period	--	--	1 month
Year of completion of construction	2014-'15	2018-'19	2020-'21
Rent not recoverable	Rs. --	--	3,000

- Q.4 Write short notes. (any three) (15)
- Objectives of Income Taxation
 - Total Income
 - Residential Status
 - Exempted Income (Any Ten)
 - Direct and Indirect Taxes
 - Casual Income and its exceptions
